DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 1 oktober 2009 *

I mål C-3/08,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av Tribunal du travail de Nivelles (Belgien) genom beslut av den 18 december 2007, som inkom till domstolen den 8 januari 2008, i målet

Ketty Leyman

mot

Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI),

meddelar

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden K. Lenaerts samt domarna T. von Danwitz, R. Silva de Lapuerta (referent), G. Arestis och J. Malenovský,

* Rättegångsspråk: franska.

generaladvokat: M. Poiares Maduro,
justitiesekreterare: enhetschefen M.-A. Gaudissart,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 17 december 2008,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Ketty Leyman, genom E. Piret, avocat,

— Belgiens regering, genom L. Van den Broeck, i egenskap av ombud,

— Nederländernas regering, genom C. Wissels och M. Noort, båda i egenskap av ombud,

— Förenade kungarikets regering, genom V. Jackson, i egenskap av ombud, biträdd av T. Ward, barrister,

— Europeiska unionens råd, genom M. Veiga och D. Canga Fano, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. van Hoof och V. Kreuschitz, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 19 februari 2009 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser dels artikel 40.3 i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EUT L 28, 1997, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 647/2005 av den 13 april 2005 (EUT L 117, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1408/71), dels huruvida delar av den belgiska lagstiftningen om invaliditetsförmåner är förenliga med gemenskapsrätten.

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Ketty Leyman, som är belgisk medborgare, och Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI), angående frågan från vilken tidpunkt hon har rätt till invaliditetsförmåner.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapslagstiftningen

3 I artikel 13 i förordning nr 1408/71 förskrivs följande:

”1. Om något annat inte följer av artiklarna 14c och 14f skall personer för vilka denna förordning gäller omfattas av lagstiftningen i endast en medlemsstat. Denna lagstiftning skall bestämmas enligt bestämmelserna i denna avdelning.

2. Om något annat inte följer av artik[larna] 14–17 gäller följande:

a) Den som är anställd för arbete inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna medlemsstats lagstiftning, även om han är bosatt inom en annan medlemsstats territorium eller om det företag eller den person som han är anställd hos har sitt säte eller är bosatt inom en annan medlemsstats territorium.

…”

4 I artikel 37 i förordning nr 1408/71 föreskrivs följande:

”1. En anställd eller egenföretagare, som i en följd eller växelvis har omfattats av två eller flera medlemsstaters lagstiftning och som har fullgjort försäkringsperioder uteslutande enligt sådan lagstiftning där invaliditetsförmånernas storlek är oberoende av försäkringsperiodernas längd skall få förmåner i enlighet med bestämmelserna i artikel 39. Denna artikel skall inte beröra sådana pensionshöjningar eller tillägg för barn som har beviljats enligt bestämmelserna i kapitel 8.

2. Den lagstiftning som avses i punkt 1 och som gäller inom varje berörd medlemsstats territorium anges i bilaga IV A.”

5 Artikel 40 i förordning nr 1408/71 har följande lydelse:

”1. En anställd eller egenföretagare som i en följd eller växelvis har omfattats av två eller flera medlemsstaters lagstiftning, av vilka åtminstone en inte är av den typ som avses i artikel 37.1, skall få förmåner enligt bestämmelserna i kapitel 3 och med beaktande av bestämmelserna i punkt 4.

2. En anställd eller egenföretagare som drabbas av arbetsoförmåga som leder till invaliditet medan han omfattas av en lagstiftning som anges i bilaga IV A skall dock få förmåner enligt bestämmelserna i artikel 37.1 på följande villkor:

— Att han uppfyller villkoren i denna lagstiftning eller i en lagstiftning av samma typ, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 38, men utan att behöva åberopa försäkringsperioder som har fullgjorts enligt en lagstiftning som inte anges i bilaga IV A.

— Att han inte uppfyller villkoren för rätt till invalid[it]etsförmåner enligt någon annan lagstiftning än den i bilaga IV A.

— Att han inte gör något anspråk på förmåner vid ålderdom med beaktande av artikel 44.2 andra meningen.

3. a) Vid fastställandet av rätten till förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning, som anges i bilaga IV A, vilken för rätt till invaliditetsförmåner kräver att en person

under en viss tid har fått kontantförmåner vid sjukdom eller har varit arbetsförmögen, skall, när en anställd eller egenföretagare som har omfattats av denna lagstiftning drabbas av arbetsoförmåga som leder till invalid[it]et medan han omfattas av en annan medlemsstats lagstiftning, hänsyn tas till följande utan att det påverkar tillämpningen av artikel 37.1:

i) Varje period under vilken han på grund av denna arbetsoförmåga enligt den andra medlemsstatens lagstiftning har fått kontantförmåner vid sjukdom eller i stället har fortsatt att få lön,

ii) varje period under vilken han, på grund av den invaliditet som har följt på denna arbetsoförmåga, har fått invaliditetsförmåner enligt den andra medlemsstatens lagstiftning enligt nuvarande kapitel 2 och kapitel 3 som följer,

skall beaktas som om det rörde sig om perioder under vilka kontantförmåner vid sjukdom hade utgetts till honom enligt den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning eller under vilka han var arbetsoförmögen enligt denna lagstiftning.

b) Rätt till invaliditetsförmåner enligt den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning förvärvas antingen vid utgången av den preliminära perioden med ersättning för sjukdom enligt denna lagstiftning eller vid utgången av den preliminära perioden av arbetsoförmåga enligt samma lagstiftning och tidigast

i) den dag då rätt till invaliditetsförmåner som avses i a ii förvärvas enligt den andra medlemsstatens lagstiftning, eller

ii) dagen efter den sista dagen med rätt till kontantförmåner vid sjukdom enligt den andra medlemsstatens lagstiftning.

4. Ett beslut som har fattats av en medlemsstats institution om en sökandes invaliditetsgrad skall vara bindande för andra medlemsstaters institutioner, under förutsättning att överensstämmelse mellan dessa staters lagstiftningar om villkor angående graden av invaliditet bekräftas i bilaga V.”

6 Enligt bilaga IV A till förordning nr 1408/71 ingår det belgiska allmänna invaliditetssystemet bland gällande lagstiftningar av den typ som avses i artikel 37.1, men inte det luxemburgska systemet.

7 Enligt bilaga V i samma förordning anses överensstämmelse råda mellan det belgiska allmänna invaliditetssystemet och det luxemburgska invaliditetssystemet för arbetare och tjänstemän såvitt avser villkoren angående graden av invaliditet.

Lagstiftningarna i Belgien och Luxemburg

8 I artikel 87 i den belgiska lagen av den 14 juli 1994 om obligatorisk hälso- och sjukvårdsförsäkring (nedan kallad 1994 års lag) föreskrivs följande:

”Den berättigade... som är i ett tillstånd av arbetsoförmåga... erhåller för varje arbetsdag under den ettårsperiod som inleds den dag arbetsoförmågan... inträder en ersättning kallad ’ersättning under den första perioden av arbetsoförmåga’.”

9 I artikel 93 i 1994 års lag föreskrivs följande:

”När arbetsoförmågan fortskrider utöver den första perioden av arbetsoförmåga ska en ersättning kallad ’invaliditetsersättning’ utgå för varje arbetsdag som arbetsoförmågan... varar.”

10 Enligt belgisk lag är invaliditetspensionen oberoende av försäkringsperiodernas längd.

11 Enligt luxemburgsk lag förvärvas, när arbetsoförmågan har fastställts vara bestående, rätt till invaliditetspension från den första dagen då den berörde upphörde med sin förvärvsverksamhet. Invaliditetspensionen fastställs i proportion till längden på försäkringsperioden.

12 Enligt den belgisk-luxemburgska konventionen om social trygghet för gränsarbetare och slutprotokoll, undertecknad i Arlon den 24 mars 1994 och godkänd genom lag av den 28 april 1995 (*Moniteur belge* av den 7 juni 1995, s. 16139), betalas belgisk invaliditetsersättning ut till gränsarbetare före utgången av den första perioden av arbetsoförmåga.

Tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

13 Ketty Leyman arbetade som anställd i Belgien mellan åren 1971 och 2003. År 1999 bosatte hon sig i Luxemburg och har sedan augusti månad år 2003 omfattats av det luxemburgska systemet för social trygghet.

14 Den 8 juli 2005 förklarades Ketty Leyman arbetsoförmögen av behöriga luxemburgska myndigheter avseende perioden den 8 juli 2005–29 februari 2012, vilket datum hon går i pension. Ketty Leyman beviljades därför invaliditetspension på grundval av de försäkringsperioder som fullgjorts i Luxemburg. Den pension som den luxemburgska institutionen beviljat Ketty Leyman uppgår till 322,83 euro per månad.

15 Ketty Leyman ingav en ansökan till INAMI om invaliditetsersättning för de försäkringsperioder som hon fullgjort i Belgien, och genom beslut av den 23 juni 2006 beviljade INAMI henne sådan ersättning till ett månatligt belopp på 737,10 euro, räknat från den 8 juli 2006. Ett beslut som enligt INAMI står i överensstämmelse med artikel 40.3 b i förordning nr 1408/71 och artikel 93 i 1994 års lag.

16 Ketty Leyman överklagade INAMI:s beslut till den hänskjutande domstolen och yrkade att få den invaliditetspension som hon sålunda beviljats utbetald från och med den 8 juli 2005.

17 Tribunal du travail de Nivelles beslutade mot denna bakgrund att förklara målet vilande och att ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

”1) Strider artikel 40.3 b i förordning … nr 1408/71 och artikel 93 i [1994 års lag] mot artikel 18 i EG-fördraget, genom att det enligt dessa bestämmelser inte är möjligt för en arbetstagare som först bor och arbetar i ett land av typ A (i förevarande fall Belgien) och som därefter bosätter sig i ett land av typ B (i förevarande fall Storhertigdömet Luxemburg) att under det första året av arbetsoförmåga tillerkännas en ersättning som fastställs med beaktande av arbets- och avgiftsperioden i landet av typ A (Belgien)?

2) Strider artikel 40.3 b i förordning … nr 1408/71 och artikel 93 i [1994 års lag] mot artikel 18 i EG-fördraget, såtillvida att i det fall då en arbetstagare först bor och arbetar i ett land av typ A (i förevarande fall Belgien) och därefter flyttar till ett land av typ B (i förevarande fall Storhertigdömet Luxemburg) leder dessa bestämmelser till diskriminering av en arbetstagare som utnyttjar sin rätt till fri rörlighet, genom att vederbörande inte under det första året av arbetsoförmåga kan tillerkännas en ersättning som fastställs med beaktande av arbets- och avgiftsperioden i landet av typ A (Belgien)?”

Prövning av tolkningsfrågorna

18 Domstolen konstaterar inledningsvis att det i tolkningsfrågorna visserligen hänvisas till artikel 18 EG, men att en sådan situation som den i tvisten i målet vid den nationella domstolen omfattas av artiklarna 39 EG och 42 EG.

19 Det framgår nämligen av såväl beslutet om hänskjutande som de yttranden som har ingetts till domstolen att Ketty Leyman bosatte sig i Luxemburg för att arbeta där som anställd.

20 Det följer av fast rättspraxis att rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, som i artikel 18 EG anges i allmänna ordalag, uttrycks mer specifikt i artikel 39 EG rörande den fria rörligheten för arbetstagare (se dom av den 26 april 2007 i mål C-392/05, Alevizos, REG 2007, s. I-3505, punkt 66, och av den 11 september 2007 i mål C-287/05, Hendrix, REG 2007, s. I-6909, punkt 61).

21 Den hänskjutande domstolens frågor ska således förstås så, att de ställts för att få klarhet i huruvida artiklarna 39 EG och 42 EG ska tolkas så, att de utgör hinder för ett sådant villkor som det som, i enlighet med artikel 40.3 b i förordning nr 1408/71, har uppställts i artikel 93 i 1994 års lag. Villkoret i fråga innebär nämligen dels att en person som Ketty Leyman, som efter att ha bott och arbetat i Belgien – vars lagstiftning är av typ A – bosätter sig i en annan medlemsstat – vars lagstiftning är av typ B – går miste om all den ersättning som myndigheten i den första medlemsstaten skulle betala ut under det första året av arbetsoförmåga, dels att arbetstagare som utövar sin rätt till fri rörlighet därigenom utsätts för diskriminering.

22 Det ska inledningsvis påpekas att det i förordning nr 1408/71, med avseende på samordningen av medlemsstaternas invaliditetsförsäkringssystem, görs en åtskillnad beroende på om arbetstagaren enbart har omfattats av lagstiftningar enligt vilka förmånernas storlek är oberoende av försäkringsperiodernas längd (lagstiftning av typ A) (artiklarna 37–39 i denna förordning) eller om arbetstagaren har omfattats av antingen lagstiftningar enligt vilka förmånernas storlek är beroende av längden på dessa perioder (lagstiftning av typ B) eller båda lagstiftningstyperna (artikel 40 i samma förordning).

23 Arbetstagare som befinner sig i den situation som avses i artikel 40 i förordning nr 1408/71 har rätt till invaliditetsförmåner i enlighet med förordningens bestämmelser om ålderdom och dödsfall, vilka tillämpas analogt.

24 Det system som föreskrivs för arbetstagare i den situation som avses i artiklarna 37–39 i förordning nr 1408/71 innebär, i den mån det är relevant för förevarande mål, att det endast är en medlemsstat som enligt sin interna lagstiftning fastställer rätten till invaliditetsförmåner och betalar ut denna ersättning. Det system som föreskrivs för arbetstagare i den situation som avses i artikel 40 i denna förordning innebär däremot i princip att förfarandet för beviljande och utbetalning av invaliditetsförmåner sker i enlighet med samtliga lagstiftningar som arbetstagaren har omfattats av och att varje berörd medlemsstat i förekommande fall betalar ut en invaliditetsersättning till arbetstagaren som, i överensstämmelse med reglerna i artikel 46 i samma förordning, har beräknats på grundval av de försäkringsperioder som fullgjorts enligt den statens lagstiftning.

25 Klaganden i målet vid den nationella domstolen har omfattats av både en lagstiftning av typ A, nämligen det belgiska invaliditetsförsäkringssystemet, och en lagstiftning av typ B, nämligen det luxemburgska invaliditetsförsäkringssystemet. De behöriga belgiska och luxemburgska myndigheterna har följaktligen beräknat och betalat ut ersättning i enlighet med artikel 46 i förordning nr 1408/71, genom att fastställa den månatliga invaliditetsersättning som respektive myndighet ska betala ut. Dessa belopp har inte ifrågasatts av parterna i målet vid den nationella domstolen.

26 Parterna är emellertid oeniga i fråga om den tidpunkt från vilken invaliditetsersättningen från Belgien ska börja betalas ut.

Det belgiska sjuk- och invaliditetsförsäkringssystemet och ersättningen under den första perioden av arbetsoförmåga

27 Det framgår av beslutet om hänskjutande, liksom av de yttranden som har inkommit till domstolen, bland annat den belgiska regeringens yttrande, att det i Belgien gällande systemet samlar sjukförsäkringen och invaliditetsförsäkringen under ett och samma tak. Detta innebär att en arbetstagare som drabbats av arbetsoförmåga först omfattas av ett system för ersättning vid tillfällig arbetsoförmåga för att först efter en viss period omfattas av ett system ur vilket ersättning utbetalas vid långvarig eller bestående total eller partiell arbetsoförmåga.

28 I Belgien omfattas närmare bestämt en arbetsoförmögen arbetstagare först av sjukförsäkringssystemet under ett år, under vilket arbetstagaren erhåller ”ersättning under den första perioden av arbetsoförmåga”. Därefter, det vill säga efter utgången av nämnda period, kommer arbetstagaren om han fortsätter att vara arbetsoförmögen att övergå till att omfattas av invaliditetsförsäkringssystemet och erhålla invaliditetsersättning.

29 Beträffande arbetstagarens tillstånd görs i nämnda system således ingen åtskillnad mellan tillfällig arbetsoförmåga, som vid sjukdom, och bestående arbetsoförmåga, som vid invaliditet. Tillfällig arbetsoförmåga och invaliditet skiljer sig inte mer åt än på så sätt att det sistnämnda tillståndet innebär att arbetstagarens tillstånd av arbetsoförmåga har varat i mer än ett år.

30 I det luxemburgska systemet görs däremot åtskillnad mellan sjukförsäkringen och invaliditetsförsäkringen på så sätt att en arbetstagare som anses vara tillfälligt arbetsoförmögen omfattas av sjukförsäkringssystemet, vilket ger rätt till kontantförmåner vid sjukdom, medan en arbetstagare vars arbetsoförmåga har fastställts vara bestående omfattas av invaliditetsförsäkringssystemet, vilket ger rätt till invaliditetsersättning.

31 Härav följer att i system med en kombinerad sjuk- och invaliditetsförsäkring, såsom det belgiska systemet, erkänns inte invaliditet före utgången av en preliminär period av arbetsoförmåga och följaktligen uppkommer, när ett sådant erkännande ges i en annan medlemsstat, såsom i Storhertigdömet Luxemburg, problem i fråga om samordningen av socialförsäkringssystemen när, som i förevarande fall, ersättning ska beräknas och utbetalas enligt olika system med tillämpning av artiklarna 40 och 46 i förordning nr 1408/71.

32 Enligt den luxemburgska lagstiftningen inträder rätt till invaliditetsersättning nämligen den första dagen av arbetsoförmåga, medan det med tillämpning av den belgiska lagstiftningen inte betalas ut någon sådan ersättning förrän efter utgången av en ettårsperiod, under vilken en arbetsoförmögen arbetstagare bosatt i Belgien erhåller nämnda ”ersättning under den första perioden av arbetsoförmåga”.

33 Behöriga belgiska myndigheter har under dessa omständigheter ansett att artikel 40.3 b i förordning nr 1408/71 ska tolkas på så sätt att rätt till belgisk invaliditetsersättning inträder efter utgången av den första perioden av arbetsoförmåga på ett år. Myndigheterna i fråga beviljar i övrigt inte någon ersättning för denna första period av arbetsoförmåga.

Artikel 40.3 i förordning nr 1408/71

34 Domstolen påpekar att artikel 40.3 i förordning nr 1408/71 avser det fall då en arbetstagare, som i en medlemsstat har omfattats av en lagstiftning av typen A, vilken för rätt till invaliditetsförmåner kräver att han under en viss tid har fått kontantförmåner vid sjukdom eller har varit arbetsoförmögen, drabbas av arbetsoförmåga som leder till invaliditet medan han omfattas av en annan medlemsstats lagstiftning.

35 Den samordning som avses i nämnda bestämmelse är ägnad att, för det första, ta hänsyn till varje period under vilken arbetstagaren enligt den andra medlemsstatens lagstiftning har fått antingen kontantförmåner vid sjukdom eller bibehållen lön, eller invaliditetsförmåner till följd av den invaliditet som har följt på denna arbetsoförmåga, som om det rörde sig om perioder under vilka kontantförmåner vid sjukdom hade utbetalats till honom enligt den första medlemsstatens lagstiftning eller under vilka han har varit arbetsoförmögen enligt nämnda lagstiftning (artikel 40.3 a i förordning nr 1408/71).

36 För det andra föreskrivs att rätt till invaliditetsförmåner enligt den första medlemsstatens lagstiftning förvärvas antingen vid utgången av den preliminära perioden med ersättning för sjukdom eller vid utgången av den preliminära perioden av arbetsoförmåga enligt denna lagstiftning och tidigast den dag då rätt till invaliditetsförmåner till följd av den invaliditet som har följt på denna arbetsoförmåga förvärvas enligt den andra medlemsstatens lagstiftning, eller dagen efter den sista dagen med rätt till kontaktförmåner vid sjukdom enligt den andra medlemsstatens lagstiftning (artikel 40.3 b i nämnda förordning).

37 Det rör sig således om två olika typer av samordningsregler.

38 Å ena sidan rör det sig om regeln i artikel 40.3 a i förordning nr 1408/71, vilken innebär att det som inträffat under de perioder som fullgjorts enligt den andra medlemsstatens lagstiftning beaktas och läggs samman för kontroll av om de krav som uppställs i den första medlemsstatens lagstiftning för rätt till invaliditetsförmåner är uppfyllda.

39 Å andra sidan rör det sig om regeln i artikel 40.3 b i förordning nr 1408/71, vari det föreskrivs en tidsgräns för förvärv av rätt till invaliditetsförmåner i den första medlemsstaten, genom att den sistnämnda ges en möjlighet att bevilja sådana förmåner

efter utgången av en preliminär period under vilken den berörde antingen har varit arbetsoförmögen eller har fått kontantförmåner vid sjukdom, en möjlighet som den belgiske lagstiftaren har använt sig av genom att i artikel 93 i 1994 års lag föreskriva att rätt till sådana förmåner förvärvas först efter utgången av en första period av arbetsoförmåga på ett år.

Fri rörlighet för arbetstagare

40 Vad gäller den fria rörligheten för arbetstagare påpekar domstolen att det enligt artikel 42 EG är tillåtet att behålla skillnader mellan de olika medlemsstaternas system för social trygghet och följaktligen i fråga om rättigheterna för de personer som arbetar där. De materiella och förfarandemässiga skillnader som föreligger mellan dessa system berörs således inte av artikel 42 EG (se dom av den 7 februari 1991 i mål C-227/89, Rönfeldt, REG 1991, s. I-323, punkt 12, svensk specialutgåva, volym 11, s. I-9, och av den 5 oktober 1994 i mål C-165/91, van Munster, REG 1994, s. I-4661, punkt 18).

41 Enligt fast rättspraxis kan emellertid syftet med artikel 39 EG inte uppnås om arbetstagarna på grund av att de utövar sin rätt till fri rörlighet förlorar de förmåner för social trygghet som lagstiftningen i en medlemsstat garanterar dem. En sådan konsekvens skulle nämligen kunna avskräcka en arbetstagare i gemenskapen från att utöva sin rätt till fri rörlighet och därför utgöra en inskränkning i denna frihet (se dom av den 4 oktober 1991 i mål C-349/87, Paraschi, REG 1991, s. I-4501, punkt 22, och domen i det ovannämnda målet van Munster, punkt 27).

42 Domstolen konstaterar i förevarande fall att även om det i artiklarna 87 och 93 i 1994 års lag inte görs någon åtskillnad mellan arbetstagare som har utövat sin rätt till fri rörlighet och arbetstagare som inte har utövat denna rätt, innebär en tillämpning av dessa artiklar ändå att arbetstagare som befinner sig i en sådan situation som klaganden i målet vid den nationella domstolen missgynnas under det första året jämfört med arbetstagare som även de har drabbats av bestående arbetsoförmåga men inte utövat sin rätt till fri rörlighet.

43 Medan sistnämnda arbetstagare har rätt till ersättning under en första period av arbetsoförmåga i Belgien har Ketty Leyman inte rätt till vare sig denna ersättning eller någon annan motsvarande ersättning i Luxemburg, eftersom hon redan uppbär invaliditetsförmåner i sistnämnda medlemsstat.

44 I den mån utbetalningen av invaliditetsersättning för de arbets- och försäkringsperioder som har fullgjorts i Belgien påbörjas först efter utgången av den första perioden av arbetsoförmåga på ett år, innebär den tillämpning av artiklarna 87 och 93 i 1994 års lag som de behöriga belgiska myndigheterna har förordat att de socialavgifter som en arbetstagare som befinner sig i Ketty Leymans situation har erlagt går förlorade med avseende på det första året av arbetsoförmåga.

45 Domstolen har i det avseendet redan slagit fast att en arbetstagare genom EG-fördraget inte tillförsäkras att en utvidgning av hans verksamhet till fler än en medlemsstat eller en överföring av verksamheten till en annan medlemsstat saknar inverkan med avseende på den sociala tryggheten. Med beaktande av skillnaderna mellan medlemsstaternas lagstiftningar om social trygghet kan en sådan utvidgning eller överföring vara mer eller mindre fördelaktig eller ofördelaktig för arbetstagaren, vad beträffar det sociala skyddet. Härav följer att även då tillämpningen av den nationella lagstiftningen är mindre fördelaktig för arbetstagaren, står lagstiftningen ändå i överensstämmelse med bestämmelserna i artiklarna 39 EG och 43 EG, försåvitt den berörde arbetstagaren inte missgynnas i jämförelse med dem som utövar hela sin verksamhet i den medlemsstat där lagstiftningen i fråga gäller eller i jämförelse med dem som redan omfattades av lagstiftningen, och den medför inte heller att socialavgifterna helt sonika går förlorade (se dom av den 19 mars 2002 i de förenade målen C-393/99 och C-394/99, Hervein m.fl., REG 2002, s. I-2829, punkt 51, och av den 9 mars 2006 i mål C-493/04, Piatkowski, REG 2006, s. I-2369, punkt 34).

46 I en sådan situation som den i målet vid den nationella domstolen resulterar den tillämpning som de behöriga belgiska myndigheterna har förordat av artiklarna 87 och 93 i 1994 års lag i en vägran att bevilja några som helst förmåner till en arbetstagare som har utövat sin rätt till fri rörlighet under sitt första år av arbetsoförmåga. Domstolen konstaterar därför att en sådan tillämpning är oförenlig med gemenskapsrätten, eftersom den innebär dels att nämnda arbetstagare missgynnas i förhållande till andra

arbetstagare som har drabbats av bestående arbetsoförmåga men som inte har utövat sin rätt till fri rörlighet, dels att erlagda socialavgifter går förlorade.

47 Det återstår att påpeka att enligt artikel 40.4 i förordning nr 1408/71 ska beslut som har fattats av behöriga luxemburgska myndigheter angående graden av invaliditet vara bindande för motsvarande belgiska myndigheter, under förutsättning att överensstämmelse mellan det belgiska allmänna invaliditetssystemet och det luxemburgska systemet om villkor angående graden av invaliditet bekräftas i bilaga V till förordning nr 1408/71.

48 I förevarande fall får det förhållandet att den aktuella nationella lagstiftningen tillämpas utan åtskillnad på migrerande arbetstagare och bofasta arbetstagare oförutsedda konsekvenser som är föga förenliga med de mål som uppställs i artikel 39 EG, vilket har att göra med att den migrerande arbetstagarens rätt till invaliditetsförmåner regleras av två olika lagstiftningar, såsom framgår av punkterna 28–33 ovan (se, analogt, domen i det ovannämnda målet van Munster, punkt 30).

49 När det föreligger en sådan skillnad mellan lagstiftningar är behöriga nationella myndigheter enligt principen om lojalt samarbete i artikel 10 EG skyldiga att använda alla de medel de förfogar över för att säkerställa att de mål som uppställs i artikel 39 EG uppnås (se domen i det ovannämnda målet van Munster, punkt 32).

50 Av det anförda följer att tolkningsfrågorna ska besvaras enligt följande. Artikel 39 EG ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats behöriga myndigheter att tillämpa en nationell lagstiftning som, i överensstämmelse med artikel 40.3 b i förordning nr 1408/71, innebär att rätt till invaliditetsförmåner beviljas först efter utgången av en första period av arbetsoförmåga på ett år, när en sådan tillämpning leder till att avgifter som en migrerande arbetstagare har erlagt till det sociala trygghetssystemet i den medlemsstaten går förlorade och vederbörande därigenom missgynnas i förhållande till en bofast arbetstagare.

Rättegångskostnader

51 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

Artikel 39 EG ska tolkas så, att den utgör hinder för en medlemsstats behöriga myndigheter att tillämpa en nationell lagstiftning som, i överensstämmelse med artikel 40.3 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 647/2005 av den 13 april 2005, innebär att rätt till invaliditetsförmåner beviljas först efter utgången av en första period av arbetsoförmåga på ett år, när en sådan tillämpning leder till att avgifter som en migrerande arbetstagare har erlagt till det sociala trygghetssystemet i den medlemsstaten går förlorade och vederbörande därigenom missgynnas i förhållande till en bofast arbetstagare.

Underskrifter